

Bijlage IPPC

Nieuwbouw vleeskuikenstal Maatschap H.H. Hagting en H. Dilling Amerweg 64, Grolloo

Behoort bij besluit nr. ¹⁸⁵⁷⁰⁵.....d.d. 17 JUL 2018
namens burg. en weth. van de
gemeente Aa en Hunze.
Teamleider Backoffice

Projectnummer : 112-160354
Projectleider : ing. J.B. Teunissen
Status : definitief
Datum : 14 februari 2018

Opdrachtgever
Naam : Maatschap H.H. Hagting en H. Dilling
Adres : Amerweg 64, 9444 TG Grolloo

Rombou
Bezoekadres : Zwartewaterallee 14, 8031 DX Zwolle
Postadres : Postbus 240, 8000 AE Zwolle
Telefoon : 08 8236 8236
E-mail : info@rombou.nl

IPPC-installatie

IPPC-installaties zijn de installaties die vallen onder de Richtlijn industriële emissies (Rie) (2010/75/EU). Deze richtlijn is van toepassing op de grotere industriële bedrijven en geldt voor alle lidstaten van de Europese Unie. De Rie is onder andere van toepassing op veehouderijen met meer dan 40.000 plaatsen voor pluimvee, meer dan 2.000 plaatsen voor mestvarkens zwaarder dan 30 kg of meer dan 750 plaatsen voor zeugen.

Best beschikbare technieken (BBT)

Een bedrijf waartoe een IPPC-installatie behoort moet beschikken over een omgevingsvergunning. De Rie eist dat de vergunning is gebaseerd op de beste beschikbare technieken (BBT) om nadelige gevolgen voor de omgeving te voorkomen of, indien dat niet mogelijk is, zo veel mogelijk te beperken en ongedaan te maken. Voor IPPC-installaties staan de beste beschikbare technieken in BBT-conclusies. Deze BBT-conclusies worden op Europees niveau vastgesteld. Voor varkens- en pluimveehouderijen zijn op 21 februari 2017 BBT-conclusies gepubliceerd.¹

Er zijn ook BBT Referentie documenten vastgesteld (BREF's). De BREF's bevatten achtergrondinformatie en vormen een verduidelijking voor de BBT-conclusies. In 2017 is een geactualiseerde versie van de BREF intensieve veehouderij vastgesteld.

Bij het verlenen van de omgevingsvergunning moet ook rekening worden gehouden met aangewezen BBT-documenten. Dit zijn documenten die staan in de bijlage van de Regeling omgevingsrecht (Mor).

De volgende Nederlandse informatiedocumenten over BBT kunnen van toepassing zijn op een veehouderij:

Naam document	jaartal	vindplaats
Handreiking (co-)vergiftiging van mest	september 2010	InfoMil.nl
NRB 2012; Nederlandse richtlijn bodembescherming	maart 2012	rwsleefomgeving.nl
Beleidslijn IPPC-omgevingstoetsing ammoniak en veehouderij	juni 2007	InfoMil.nl
PGS 15: Opslag van verpakte gevaarlijke stoffen	september 2016	publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl
PGS 30: Vloeibare brandstoffen – bovengrondse tankinstallaties en afleverinstallaties	december 2011	publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl

Nota bene: De Nederlandse wetgever heeft bepaald dat BBT moet worden toegepast in alle Wm-inrichtingen, ook als hier geen IPPC-installatie toe behoort.

¹ Uitvoeringsbesluit (EU) 2017/302 van de Europese Commissie van 15 februari 2017 tot vaststelling van BBT-conclusies (beste beschikbare technieken) op grond van Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad, voor intensieve pluimvee- of varkenshouderij. Gepubliceerde en in werking getreden op 21-02-2017.

BBT-conclusies

BBT-conclusies is een document met de conclusies over beste beschikbare technieken, vastgesteld overeenkomstig artikel 13 lid 5 en 7 van de Rie. De BBT-conclusies vormen de referentie voor toetsing en vaststelling van vergunningsvoorschriften en actualisatie van deze voorschriften.

Voor alle in de BBT-conclusies genoemde technieken geldt dat de technieken die zijn opgesomd en beschreven, niet verplicht of uitputtend zijn. Er mogen andere technieken worden gebruikt die ten minste een gelijkwaardig niveau van milieubescherming garanderen.

Hieronder wordt aangegeven op welke wijze rekening is gehouden met de BBT-conclusies voor de intensieve veehouderij.

Milieubeheersystemen (BBT 1)

Een IPPC-veehouderij heeft al diverse, uitgebreide, verplichtingen op grond van hoofdstuk VI van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet, voor de registratie van productie, aan- en afvoer en het gebruik van meststoffen. Deze administratie moet aan de Minister (LNV) worden verstrekt en 5 jaar op het bedrijf worden bewaard. Een vergelijkbare registratieplicht is ook opgenomen in artikel 3.120 Activiteitenbesluit.

Daarnaast vindt een registratie plaats van het aantal dieren dat wordt aan- en afgevoerd en gegevens over energie- en waterverbruik (zie ook BBT 29).

Goede bedrijfspraktijken (BBT 2)

Goede landbouwpraktijken volgen voor een groot deel al uit het Activiteitenbesluit en andere milieuwetgeving (onder andere Wav, Wgv, Wm) en zijn onderdeel van het beoordelingskader bij een aanvraag omgevingsvergunning.

Om effecten op het milieu te voorkomen of te verminderen en de algemene prestaties te verbeteren worden onderstaande technieken gebruikt.

	TECHNIEK	OMSCHRIJVING
a	Locatie installatie	Het betreft een bestaande bedrijfslocatie. De uitbreiding wordt gerealiseerd op voldoende afstand van gevoelige receptoren (woningen van derden).
b	Voorlichting en opleiding personeel	Er wordt uitsluitend personeel ingehuurd ten behoeve van de akkerbouwtak. .
c	Noodplan onverwachte emissies	Op grond van Titel 17.1 van de Wet milieubeheer gelden er verplichte maatregelen bij een ongewoon voorval. De IPPC-installatie (pluimveestallen) vormt geen bijzonder risico voor verontreiniging van bodem of waterlichamen.
d	Controle, onderhoud en herstel	Uitvoering, gebruik en onderhoud van stallen is voorgeschreven in artikel 3.123 van het Activiteitenbesluit. In de pluimveestallen wordt vaste mest opgeslagen die na elke ronde direct wordt afgevoerd. De drijfmestsilo is geen onderdeel van de IPPC-installatie. Controle en onderhoud is voorgeschreven in het Activiteitenbesluit.
e	Opslag kadavers	Er is een kadaverkoeling. Kadavers worden regelmatig opgehaald door destructiebedrijf.

Voedingsbeheer (BBT 3 en BBT 4)

Om de stikstofexcretie en de ammoniakemissies te verminderen, maar ook tegemoet te komen aan de voedingsbehoeften van de dieren, is het BBT om een dieetformule en een voedingsstrategie te gebruiken. Hetzelfde geldt voor het verminderen van de fosfaatexcretie.

De BBT-conclusies omvatten technieken en gehalten voor stikstof en fosfaat in de mest. In Nederland wordt het stikstof- en fosfaatgehalte van het diervoer geregistreerd op grond van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet. Deze gehalten worden gebruikt om het verlies aan nitraat en fosfaat te bepalen voor de toetsing aan de gebruiksnormen van de Meststoffenwet. Dit systeem zorgt ervoor dat de Nederlandse veehouderijen de genoemde technieken toepassen om binnen de verliesnormen van de Meststoffenwet te blijven. In de omgevingsvergunning hoeven geen eisen te worden opgenomen voor invulling van deze BBT-conclusies.

Efficiënt gebruik van water (BBT 5)

De volgende maatregelen worden genomen om efficiënt om te gaan met water:

- Drinknippelsysteem in de stal;
- Managementcomputer registreert drinkwaterverbruik per stal;
- Registratie leidingwaterverbruik met een meter per stal;
- Gebruik hogedrukreinigers voor reiniging van stallen;
- Waterlekken worden direct gerepareerd.

Productie van afvalwater (BBT 6)

De volgende maatregelen worden genomen om de productie van afvalwater te voorkomen of te verminderen:

- Gebruik hogedrukreinigers voor reiniging van voertuigen en apparatuur;
- Niet-vervuild hemelwater wordt apart afgevoerd naar zaksloot;
- Zo weinig mogelijk water gebruiken. Afvalwater wordt apart opgevangen en moet worden uitgereden. Minder afvalwater bespaard kosten.

Emissies van afvalwater (BBT 7)

De volgende maatregelen worden genomen om de emissie van afvalwater te voorkomen of te verminderen:

- Bedrijfsafvalwater wordt apart opgevangen in een spoelwateropvang. en wordt uitgereden op eigen grond.
- Afvalwater van huishoudelijke aard wordt geloosd op de gemeentelijke riolering.

Efficiënt gebruik van energie (BBT 8)

Energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van 5 jaar zijn op grond van artikel 2.15 Activiteitenbesluit verplicht bij een energieverbruik van meer dan 50.000 kilowattuur aan elektriciteit of 25.000 kubieke meter aardgasequivalenten aan brandstoffen. In bijlage 10 van de Activiteitenregeling zijn voor de agrarische sector erkende maatregelen opgenomen. Deze maatregelen geven een meer gedetailleerde invulling aan de technieken in deze BBT-conclusie.

De volgende maatregelen worden genomen om energie te besparen:

- Toepassen hoogrendement-heaters in stallen C en H.
- Managementcomputer stuurt ventilatie, voermachines en heaters aan en registreert het energieverbruik per stal.
- Muur en dakisolatie in alle stallen.
- Toepassing van warmtewisselaars in stallen C en H.

Geluidemissies (BBT 9 en BBT 10)

In de omgevingsvergunning worden geluidnormen opgenomen om geluidhinder te voorkomen. Door een toename van het aantal ventilatoren, het aantal verkeersbewegingen en de hoeveelheid verkeersbewegingen op het erf zal ook de geluidsbelasting toenemen. Om de geluidsbelasting te beoordelen is een akoestisch onderzoek opgesteld. De conclusie in het akoestisch rapport is dat er momenten zijn dat de geluidsbelasting de normen overschrijdt maar dat vergunning verlening mogelijk is. Een maatregel die wordt genomen om de geluidsemisatie te beperken is de toepassing van stillere ventilatoren.

Stofemissies (BBT 11)

In stal C wordt als additionele techniek een warmtewisselaar toegepast waarmee de stofemissie (PM_{10}) met 13% wordt verminderd (Rav-code E 7.7). Deze techniek wordt niet in de BBT-conclusie genoemd, maar levert qua reductie van fijnstof minstens gelijkwaardige milieuprestaties.

In de nieuwe stal (stal H) wordt als additionele techniek een warmtewisselaar toegepast waarmee de stofemissie (PM_{10}) met 31% wordt verminderd (Rav-code E 7.6). Deze techniek wordt niet in de BBT-conclusie genoemd, maar levert qua reductie van fijnstof minstens gelijkwaardige milieuprestaties. Deze stal voldoet aan de maximale emissiewaarde van Besluit emissiearme huisvesting. Daarmee wordt voldaan aan deze BBT-conclusie.

De concentratie fijnstof ter plaatse van gevoelige receptoren (woningen van derden) voldoet aan de grenswaarden die in de Wet milieubeheer zijn opgenomen. Zie de fijnstof-berekeningen die bij de aanvraag zijn gevoegd.

Geurbeheersplan (BBT 12)

Een geurbeheersplan is alleen nodig in gevallen waar geurhinder bij geurgevoelige objecten wordt verwacht en/of is onderbouwd. Als bijvoorbeeld sprake is van een bestaande overbelaste situatie, een historie van klachten en/of de geurnorm net niet wordt overschreden, dan is er mogelijk geurhinder bij geurgevoelige objecten te verwachten.

In de omgeving van de veehouderij liggen enkele geurgevoelige objecten. De hoogste geurbelasting in de bestaande situatie is $6,8 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. In de nieuwe situatie daalt de geurbelasting naar maximaal $5,6 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Er wordt ruimschoots voldaan aan de geurnorm van $8 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Een geurbeheersplan is daarom niet nodig.

Geuremissies voorkomen (BBT 13)

De volgende technieken worden toegepast om geuremissie en/of geureffecten te voorkomen of te verminderen:

- De ventilatoren (luchtuitlaat) zijn zo ver mogelijk van het dichtstbij gelegen geurgevoelige object geplaatst.
- De verticale afvoersnelheid wordt verhoogd door de cascade geschakelde ventilatoren.

In de omgeving van de veehouderij liggen enkele geurgevoelige objecten. De hoogste geurbelasting in de bestaande situatie is $6,8 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. In de nieuwe situatie daalt de geurbelasting naar maximaal $5,6 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Er wordt ruimschoots voldaan aan de geurnorm van $8 \text{ ou}_E/\text{m}^3$.

Emissies uit de opslag van vaste mest (BBT 14, BBT 15)

Er wordt geen vaste mest opgeslagen binnen de inrichting. Vaste mest uit de pluimveestallen wordt direct afgevoerd van het bedrijf.

Emissies uit de opslag van drijfmest (BBT 16, BBT 17, BBT 18)

Voor de akkerbouwtaak wordt drijfmest binnen de inrichting opgeslagen. Deze mest wordt van elders aangevoerd en is geen onderdeel van de IPPC-installatie.

De voorschriften in hoofdstuk 3 van het Activiteitenbesluit omvatten eisen om emissies naar lucht, water en bodem vanwege het opslaan van drijfmest te voorkomen. Deze voorschriften zijn ook van toepassing op IPPC-veehouderijen. Alleen bij grootschalige opslag van drijfmest (meer dan 750 vierkante meter of een gezamenlijke inhoud van ten hoogste 2.500 kubieke meter) moeten in de omgevingsvergunning voorschriften hierover worden opgenomen.

Verwerking van mest op de boerderij (BBT 19)

Er wordt geen mest verwerkt op de boerderij.

Mest uitrijden (BBT 20, BBT 21, BBT 22)

Er wordt geen pluimveemest uitgereden. De pluimveemest wordt afgevoerd van het bedrijf en elders verwerkt.

Voor de akkerbouwtaak wordt drijfmest binnen de inrichting opgeslagen. Deze mest wordt van elders aangevoerd en is geen onderdeel van de IPPC-installatie. De regels voor het emissiearm uitrijden van mest zijn opgenomen in het Besluit gebruik meststoffen, welke is gebaseerd op de Wet bodembescherming. Door deze regels is de toepassing van BBT gewaarborgd. Overigens is het uitrijden van mest geen onderdeel van de inrichting, zodat hiervoor geen eisen kunnen worden gesteld in de omgevingsvergunning van deze inrichting.

Ammoniakemissies uit het gehele productieproces (BBT 23)

Deze BBT-conclusie vereist dat de vermindering van de ammoniakemissies van de gehele veehouderij die door het toepassen van BBT wordt bereikt, berekend of geraamd moet worden. In de omgevingsvergunning hoeven geen eisen te worden opgenomen voor invulling van deze BBT-conclusie.

Monitoring voedingsbeheer (BBT 24)

Zie BBT 3 en 4.

Monitoring van ammoniakemissie (BBT 25)

Op basis van het aantal dieren en de emissiefactoren kan de emissie van ammoniak worden berekend. Het aantal dieren wordt per stal geregistreerd.

Monitoring van geuremissie (BBT 26)

Op basis van het aantal dieren en de emissiefactoren kan de emissie van geur worden berekend. Het aantal dieren wordt per stal geregistreerd.

Monitoring van stofemissie (BBT 27)

Op basis van het aantal dieren en de emissiefactoren kan de emissie van fijn stof worden berekend. Het aantal dieren wordt per stal geregistreerd.

Monitoring van emissie van stallen met een luchtzuiveringstelsel (BBT 28)

Er worden geen luchtwassystemen toegepast. Wel worden op twee stallen warmtewisselaars toegepast waarmee (ook) de emissie van fijnstof wordt verminderd. De warmtewisselaars (Rav code E 7.6 en E 7.7) worden uitgevoerd en gebruikt overeenkomstig de systeembeschrijvingen die bij de aanvraag zijn gevoegd. Op grond van het Activiteitenbesluit moet aan deze stalbeschrijvingen worden voldaan. De veehouder moet op grond van de stalbeschrijving wel de goede werking van een luchtzuiveringstelsel controleren en registreren. De volgende gegevens worden automatisch geregistreerd:

- het aan staan van de warmtewisselaar en de ventilator hiervan;
- de temperatuur(curve);
- het aanstaan van de filterreinigingsinstallatie.

Monitoring verbruik van water, elektriciteit, brandstof, dieren, voer en mest (BBT 29)

Onderstaande parameters worden ten minste jaarlijks geregistreerd.

	PARAMETER	OMSCHRIJVING
a	Waterverbruik	Leidingwater: Registratie door middel van watermeter of op basis van facturen. Grondwater: Wordt gebruikt voor reiniging stallen. Verbruik wordt geschat op 80 m ³ per ronde (3 stallen).
b	Elektriciteitsverbruik	Registratie bv. door middel van een meter voor het gehele bedrijf. De belangrijkste energieverbruikende processen in de stallen (verwarming, ventilatie, verlichting enz.) kunnen afzonderlijk worden gemonitord middels het managementsysteem.
c	Brandstofverbruik	Registratie op basis van facturen en gasmeters
d	Aantal binnenkomende en uitgaande dieren, in voorkomend geval met inbegrip van geboorten en sterfgevallen	Registratie middels mestboekhouding en Avined.
e	Voederconsumptie	Registratie middels mestboekhouding.
f	Mestproductie	Registratie middels mestboekhouding.

Ammoniakemissie uit stallen voor vleeskuikens (BBT 32)

Het is BBT om de ammoniakemissies in de lucht te verminderen door één of een combinatie van de genoemde technieken te gebruiken. Daarnaast moet elke stal voldoen aan de met de beste beschikbare technieken geassocieerde emissieniveaus (BBT-GEN's).

Alle stallen voldoen aan het Besluit emissiearme huisvesting, zie hoofdstuk 5.3 van de mer-beoordeling. Daarmee wordt voldaan aan deze BBT-conclusie.

Beleidslijn IPPC-omgevingstoetsing ammoniak en veehouderij

Het Besluit emissiearme huisvesting stelt eisen aan de ammoniak- en fijnstof-emissie van dierenverblijven voor het bedrijfsmatig houden van rundvee, varkens en kippen. Voor de verschillende diercategorieën gelden maximale emissiewaarden per dierplaats. De maximale emissiewaarde kan afhankelijk zijn van de datum waarop een dierenverblijf is opgericht. Omdat er steeds nieuwe huisvestingssystemen met een lagere emissie beschikbaar komen, gelden voor nieuwere dierenverblijven lagere maximale emissiewaarden. Huisvestingssystemen die voldoen aan de maximale emissiewaarde uit het Besluit emissiearme huisvesting worden beschouwd als BBT.

De maximale emissiewaarden die zijn opgenomen in bijlage I van het Besluit emissiearme huisvesting gelden voor alle veehouderijen in Nederland. Bij het vaststellen van deze algemeen geldende maximale emissiewaarde is geen rekening gehouden met de aard van de omgeving. Voor IPPC-installaties moet bij het vaststellen van emissiegrenswaarden wel rekening worden gehouden met de geografische ligging en de plaatselijke milieuomstandigheden. In bijzondere gevallen kan het nodig zijn om een lagere grenswaarde in de vergunning voor te schrijven. Hiertoe is de Beleidslijn IPPC-omgevingstoetsing ammoniak en veehouderij vastgesteld. Kortgezegd komt de beleidslijn er op neer dat voor IPPC-veehouderijen waarvan de totale bedrijfsemisatie niet meer dan 5.000 kg NH₃ per jaar bedraagt de emissiegrenswaarde niet lager hoeft te zijn dan de maximale emissiewaarde uit het Besluit emissiearme huisvesting (BBT). Indien de jaarlijkse ammoniakemissie boven 5.000 kg komt dan moet voor de emissie boven 5.000 kg ten minste BBT+ worden toegepast. In het bijzondere geval dat de bedrijfsemisatie meer dan 10.000 kg NH₃ per jaar bedraagt, moet voor de emissie boven 10.000 kg ten minste BBT++ worden toegepast. In de beleidslijn is aangegeven wat voor verschillende diercategorieën als BBT+ en BBT++ wordt gezien. Bij deze beoordeling wordt uitsluitend gekeken naar de kenmerken van het project. Er wordt 'worst case' aangenomen dat in de omgeving van Nederlandse veehouderijen altijd stikstofgevoelige natuur aanwezig is. Indien is aangetoond dat er geen stikstofgevoelige natuur in de omgeving aanwezig is hoeft geen lagere grenswaarde voorgeschreven te worden.

De totale ammoniakemissie uit de inrichting is 2.442,3 kg NH₃ per jaar (zie tabel 5.6 in de mer-beoordeling pagina 21). Deze emissie is lager dan 5.000 kg NH₃ per jaar. Op grond van de Beleidslijn IPPC-omgevingstoetsing ammoniak en veehouderij kan dit bedrijf volstaan met BBT en hoeft geen lagere grenswaarde dan de maximale emissiewaarde uit het Besluit emissiearme huisvesting voorgeschreven te worden.

Alternatieven

Er zijn meerdere alternatieven beoordeeld, vooral ten aanzien van de ventilatie. De verschillen ten aanzien van nokventilatie of lengteventilatie en de mogelijkheid van lengteventilatie in combinatie met centrale afzuiging en verticale uitstoot zijn beoordeeld. Daarnaast is ook de toepassing van een luchtwasser of biofilter beoordeeld. Toepassing van luchtwasser of biofilter is praktisch (nog) niet goed uitvoerbaar op grond van de hoge benodigde capaciteit aan het einde van een mestronde. Tevens blijken de systemen gevoelig voor verstopping waardoor de bedrijfsonzekerheid ontstaat. De kosten van dergelijke systemen zijn aanzienlijk hoger. Derhalve is er gekozen voor een optie waarbij met behulp van een warmte wisselaar ammoniak en fijn stof wordt gereduceerd in combinatie met een centrale (lengte) afzuiging om de effecten op de omgeving zoveel mogelijk te beperken.

Coördinatie met watervergunning

De voorgenomen activiteiten betreffen geen handelingen waarvoor een watervergunning vereist is.